

KROLEWCZYŻNA (7) *sb f*

królewczyżna (7), [**królewszczyżna**].

o *pochylone*, e oraz a *jasne*.

sg G królewczyżny (3). ◊ A królewczyżnę (2). ◊ I królewczyżną (1). ◊ pl N królewczyżny (1).

Sł stp, Cn brak, Linde XVI i XVIII w.

1. W Polsce przedrozbiórowej dobra ziemskie należące do króla polskiego, często oddawane przez niego w zastaw lub jako darowizna; rewindykacja królewszczyżn była w XVI w. jednym z głównych postulatów ruchu egzykucyjnego; (*bona*) *regalia* JanStat (7) : fkázuiemy [...] áby żaden z poddanych náleznych nie mógł być [...] ku nieprzełpieczeńftwu o máiętności fwé przywodzón zá takimi lifty/ któreby z ksiąg Kancelláriiéy były wyięté/ żeby iemi miano królewczyżny dowodzić. *SarnStat* 328; To też obiecuiemy: iż wżyftkim profżącym od nas gránic [...] miedzy dobry Stołu nálezego Królewkiégo/ y dobry profżących [...] (*marg*) O gránicách z królewczyżną. (–) *damy* dwu [...] Vrżednikow/ y Podkomorzégo: którzy imieniem nálezym będą mieć moc gránice vczynić. *SarnStat* 910; dla oddalenia łporów niepotrzebnych/ które mogą fie wczynąć z różności zapisów dóbr náleznych wftáwiamy: (*marg*) Około Rewidowánia listow ná Królewczyżnę. (–) iż gdy takowé dobrá wykupić zechcemy/ máią być oglądáné listy zapisów *SarnStat* 944, 92 *marg*, 686, 687; *PowodPr* 23.

2. [*Stały podatek, tzw. poradlne lub podymne*: Item królewszczyżny dają ex laneo per gr 4 *LustrKra*k I 103, 104, 134.]

Synonimy: 2. *podymne, poradlne*.

Cf **KROLESTWO**